

[Aage Fogh.]

vil jeg gerne gøre et par bemærkninger. Det ærede medlem spurgte, om dette, at vi nu i øjeblikket bevilgede disse lån til husmandsbrug, var ensbetydende med, at hvis vi fik nedadgående tider, ville vi også være villige til at give yderligere støtte. Jeg vurderer det sådan, at jordlovgivningen her er en enig rigsdags udstrakte hånd til den landboudom, som i dag ikke har væsentlig andre midler end dem, den selv har tjent; og denne udstrakte hånd betyder, at den unge mand og kvinde kan låne rundt regnet 80 000 kr., når de starter deres ejendom, at de kan låne pengene til pari kurs og således, at den effektive rente kommer til at ligge omkring 2—3 pct. Endvidere kan de sikre sig den konjunkturbestemte rente, hvis de ønsker denne rentereform, som jo medfører, at såfremt vi kommer ind i dårlige tider, falder forrentningsomkostningerne til det halve. Jeg må ærlig talt sige, at skal jeg bedømme det objektivt, turde jeg ikke tage ansvaret for at forlange, at staten skulle yde mere til den landboudom, der starter i øjeblikket, end hvad der ydes nu. Jeg vil også gerne have sagt, så der ikke skal være nogen misforståelse, at de unge, som ikke i dag vælger den konjunkturbestemte rente, fordi den medfører, at de skal betale vistnok $5\frac{1}{2}$ pct. i stedet for 4 pct., mister også muligheden og chancen for at kunne slippe med 2 pct., hvis vi går ind i dårlige tider. Vi kan ikke herfra i dag sige til landboudommen: I kan vælge, hvad der passer jer bedst, det, der er jeres interesse i dag, så skal vi nok siden, når der kommer vanskeligheder, møde med redningsforslag.

Jeg anbefaler altid de unge, der søger statslån, den konjunkturbestemte rente. Det er min bestemte opfattelse, at det i det lange løb er det, der både dem bedst, men jeg kan meget vel se, at der i dag er visse ting, der kan friste dem til at søge at slippe billigere fra det lige netop i startperioden.

Dernæst var det ærede medlem hr. Carl Petersen inde på at give tilslutning til en udtalelse fra venstres repræsentant i landstinget, det ærede medlem hr. Einar Simonsen, om, at man ikke under en højkonjunktur skulle forcere udstykningen. Det mener jeg heller ikke man skal. Jeg har søgt at handle efter det gode gamle jyske råd,

der siger, at man skal købe, når de andre vil sælge, og man skal sælge, når de andre vil købe, for så er der forretning i det. Omsat i praktisk lovgivning vil det sige, at man ikke skal mase på under højkonjunkturer, men sætte fuld kraft på, hvis der kommer lavkonjunkturer. Man skal selvfølgelig ikke helt standse i højkonjunkturer, og jeg synes heller ikke, man med rimelighed kan tale om en forceret udstykning, når de tal, der foreligger, viser, at man ikke har udstykket mere end 200 brug om året, og når statistikken viser, at i de 30 år fra 1920 til 1952, hvori den store udstykning er drevet, og hvori vi har haft al lensjorden og præstegårdsjorden til rådighed, er antallet af danske landbrug antagelig kun steget med nogle ganske få tusind stykker. At der så samtidig er sket en forskydning i brugenes størrelse, sådan at de har samlet sig omkring midterbrugene, passende store husmandsbrug og de lidt større bøndergårde, og at antallet af de helt små brug og de helt store gårde er blevet indskrænket, anser jeg for en lykke, og jeg er meget, meget ivrig for at gå videre ad samme vej. Derfor er jeg også meget ivrig efter at støtte ethvert forslag — ja, det kommer selvfølgelig an på, hvordan forslaget ser ud —, der har til formål at fremme anskaffelsen af tillægsjord til de for små brug.

Det forbavser mig, at et så ringe antal mindre jordbrugere har indgivet deres ansøgning om tillægsjord. Der nævnes, såvidt jeg husker, i betænkningen omkring 5 000. Jeg havde egentlig ventet, at det havde været mellem 30 000 og 40 000. Det nævnes også, at der er anskaffet tillægsjord til 2 600—2 700, og det er i og for sig et meget pænt resultat i forhold til dem, der har meldt sig; men problemet er, hvorfor der ikke melder sig flere. Det er et spørgsmål, om ikke det var en overvejelse værd, at vi gennemførte den regel i jordlovgivningen, at enhver landbrugs-ejendom, der bliver til salg, er undergivet forkøbsbetingelser, sådan at man ikke forud skulle søge, men at det var en selvfølge, når der skulle sælges en ejendom i fri handel, at staten eller jordlovsadministrationen, uanset ejendommens størrelse, kunne have lejlighed til at undersøge, om de ikke havde brug for noget af den pågældende ejendom. Jeg tror, det ville fremme denne